Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1209 — ԻՋՄԻՐ 21|3 ՅՈՒԼԻՍ 1913 — ԿԻՐԱԿԻ

تاشنك
جريدهٔ سياسي و ادبي
صاحب: هراند مامورديان — مديري: ا. مامورديان

TACHINK.
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲՈՒՆԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԱՐ.	ՎԵՑ.	ՕՏ.
ԻՋՄԻՐ	80	40 Ղ.	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԴԱՒԱՒԱՒ	80	40 Ղ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	2		

Նամակներ պէտք է ուղղել հետևեալ հասցէով
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ — ԻՋՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԿԱՅՈՒՆ ՎԻՃԱԿ

Հակառակ անոր որ, ըստ խաբուսիկ երևոյթներու կը գտնուինք չարժուն ու եռուզեռող կեանքի մը մէջ, բովանդակ Թուրքիոյ վրայ սկսած է նկատուիլ կայուն և մեռելային վիճակ մը. ճիշդ այնպէս, ինչպէս կըլլայ փոթորիկէն վերջ հանդարտութիւնը։

Եւ արդարև եթէ ինկատի չառնենք Թուրքիոյ քանի մը զինուորական չարժուձիները Թրակիոյ կողմը, և դարձեալ լրագրական մեքենաներու դարձդարձիկ հոլովումները քանի մը առաւել կամ նուազ հեռագրական տեղեկատ գործակալութեանց օրը օրին մատակարարած և այսօրուանը վաղուանին հաղորդող լուրերու հրատարակութիւնները, ինչ գործունեայ կեանք կը գտնենք ներկայիս այս երկրին մէջ, յորմէհետէ Լօնտոնեան վճռով խաղաղութիւնը կնքուեցաւ և Պալքանեան նոր կռիւներով բոլոր խնդիրները առին յարաբերական կեր պարանք։ Դործերը իրենց գահավիժական սրարչաւ վազքին մէջ յանկարծ կանգ առին և սպասողական հարկաղրութեան մը ենթարկեցին նոյն իսկ ամենէն անյետաձգելի խնդիրներու վճռումը՝ կախակայելով անորոշութեանց մէջ, որուն սովոր ենք ըսել ցնոր տնօրինութիւն։

Բայց ինչպէս տան մը կառավարութեան մէջ, նոյնպէս ալ պետական կեղծութեան մէջ, հրամայական բաներ կան, որոնք օրը օրին կը պահանջեն և «ունիսը կամ չունիսը» չեն ճանչնար, պէտք է հայթայթել և մատակարարել։

Դրամը կեանքին չարժող ջիղն է, Թուրքիոյ ելմտական վիճակը քննելու և ծածկելու պէտքը չունինք արդէն։ Վիճակներ կան որ որքան ալ խնամքով ծածկել ուզենք և չունենալը ուննալ ձևացնենք, աղքատութիւնը մեր եռևէն լեզու կը հանէ և ծիծաղելի կը կացուցանէ մեզ։ Օսմ. կառավարութիւնը այդ ըզգալով էր ահա որ մեծ գումարի մը փութութեան հետամուտ եղաւ և վերջապէս յաջողեցաւ Ճաւիտ պէյը Բարիզ դրկել և ամիսներ վերջ միայն յաջողիլ փոխառութեան մը խոստումը առնելու՝ խաղաղութեան կնքումէն անմիջապէս վերջ վճարելի Բարիզի մէջ Ելմտական Ցանձնաժողովին հետ փոխառութեան բանակցութիւնները վարելու համար քիչ յետոյ մասնաւոր յանձնախումբ մըն ալ դրկուեցաւ, որ աւելի գործին պատկառանք մը տալու համար չքախումբ մը և պերճանք մը աւելցուց և ամիսներ առին գործ մը չհասաւ իրերու բերմամբ և աստառը լզծիւնտէն պահալը սուզի նստաւ Թուրքիոյ վրայ, քանի որ անոնց ի հարկէ պիտի վճարուէին բարձրագոյն ամսականներ։

Հիմա, ինչպէս պիտենք, Օսմ. կառավարութիւնը արդէն յետս կոչած է իր Բարիզ ղրկած յանձնախումբը, հոն պահելով միայն Ճաւիտ պէյը՝ իբրև գործին նախաձեռնարկող՝ փոխառութեան կապակցութիւնները պահպանելու համար։

Ութսնի Բարիզի փոխառութեան իրնդրը, եթէ ամբողջովին չուրը ընկած չէ տակաւին և կամ պիտի չկայ, գոնէ ժամանակի խնդիր է, և այդ ժամանակը ո՛չ ոք կրնայ ճամնանել, բայց եթէ Պալքանեան կնճռոտութիւններուն առնելիք վիճակը և Թուրքիոյ արտաքին կացութեան և ներքին բարենորոգումներուն ճչգուիլը։ Բանչի, ո՛վ խելքը կորնցուցած պիտի ըլլայ որ իր դրամը ծովը թափէ և փոխ տայ հոն ուր մէկ օրէն միւսը ամէն ինչ փոփոխական է։

Եւ սակայն մեր երկրին մէջ խոշոր դրամի մը մուտքը անհրաժեշտ է. ո՛չ միայն դեռ մեր չարժուն բանակին առօրեայ մեծամեծ պէտքերուն համար, այլ և դիւանագիտութեան դէմ ալ կռուելու համար։

Էնվրնէչէն մեր ոտքը դուրս հանելու համար ինկատի ունենալ պէտք է թէ Թուրքիոյ դէմ երկու սպառնալիքներ հոն վերջերս, երկուքն ալ հաւանական և վտանգաւոր։ Ռուսիոյ Հայաստան մտնելու սպառնալիքին եթէ մեծ տէրութիւնները համակարծիք չի գտնուին, ըսուեցաւ որ մեծ պետութեանց կողմէ Թուրքիոյ վրայ ուրիշ ճնշում մը ի գործ պիտի դրուի, նիւթական ճնշումը և փոխառութեան վրայ իրենց համախոհ համակրդեցութիւնը։

Վայրկեան մը ենթադրենք թէ Ռուսիա մեծ պետութիւններէն առանց և ոչ մէկուն ըսելու Հայաստան մտնել փորձէ։ Ինչո՞վ պիտի ելլեն անոր դէմ մեր երզընկայի, Կարնոյ և Վանի զօրաբանակները, քանի որ միայն թնդանօթով, հրացանով և դինուորով գործ չի տեսնուիր. այլև զանոնք դէպի սահմանագլուխ փոխադրելու համար դրամի պէտքը կայ։

Եւ դարձեալ Էնվրնէչէն մեր ոտքը դուրս ձգել ուզողներուն սպառնալիքները ընողները չե՞ն մտածեր արդեօք որ եթէ դինու զօրութեամբ անգամ դէմ դնել ուզենք հոն, դարձեալ դրամով է որ մեր բանակները կարելի է միայն յառաջ վարել և ո՛չ թէ այն թղթէ ուռուցիկ թրնդանօթներով, որ Թուրք մամուլին կողմէ ամեն օր կը ճայթեցնենք ու կը պայթեցնենք կասկածելի հայրենասիրութեամբ մը։ Ո՛վ ինչ կրնայ ընել, եթէ դիւանագիտութիւնը մեզ երկու կերպով ալ ճնշել ուզէ, մէկ կողմէն հաճ և հաւան գտնուելով որ Ռուսիա Հայաստան մտնէ և միւս կողմէն ալ հակազդելով որ Բարիզի ելմտական Ցանձնաժողովը մեզի սանթիմ մը անգամ չի տալէ զատ պահանջէ որ մեր հին պարտքերն ու անոնց տոկոսներն ալ անմիջապէս վճարենք։ Ասոնք մտածելիք կէտեր են և Թուրք խմբագիրներուն կը թողունք որ սպառնալէ առաջ իրենց լեզուն չափեն իրենց գրչին ու պօչին հետ և անոր համեմատ լեզու մը գործածեն, առանց աւելորդ գրգռութիւններու տեղի տալու։

Դրամը պէտք է երկրին ժողովուրդին համար ալ, որ ձեռքը ձեռքին դրած, գործերուն բացուելուն կսպասէ և ի հարկին ալ կուսայ գեռ՝ կառավարութեան օգնելու իր հայրենասիրական պարտականութիւններէն դրդուած՝ տեղին համեմատ իր բերնէն կտրելով. բայց այդ ենթադրական հայրենասիրութիւնը և այդ անձնուիրութիւնը չի կրնար յաւիտենական նկատուիլ, երբ ինքն ալ չունի և իր նիհար քսակին յառակը արդէն մեծ ատելութիւն տեսած է։ Առևտուրները կեցած են, մանաւանդ Ներսերը, ուր օրական քանի մը սև մէթալիկ վաստկողները Աստուծոյ փառք կուտան։ Կարօտ վայրկեան և մանաւանդ վտանգուած վայրեր, ինչպէս Ռոտոսթօ, Մալկարա և գուցէ, Էնվրնէչի չրջականներն ալ, որոնցմէ անմիջական օգնութիւն հասցնելու աղերսարկու և սիրտ խլխլացնող աղաղակներ կը լսուին և մենք չի լսելու կը զարնենք։ Հիւանդութիւնները, համաճարակները, մարախը, գաղթականութեանց այս ու այն կողմը փոխադրելու ճանապարհածախսը, և ասոնց նման գեռ չատ բաներ՝ ա՛լ կը ժոռնանք, եթէ կարելի է ժոռնալ։ Հապա բարենորոգումնե՞րը...

Ու այս ամենը դրամով կըլլայ։

Մինչ մենք այդ դրամը միայն ձավիտ պէյէ՛ մը կսպասենք...

Ըսել է թէ՝ եթէ ձավիտ պէյը գոյութիւն չունենար, և կամ եթէ վաղը Բարիզի փոխառութիւնը, մեր վրայ նիւթապէս ճնշելու համար ջուրը ձգեն, գործերնիս լմնա՛ծ է։

Ճչմարիտ տագնապ մըն է որ կ'անցնի Թուրքիոյ վրայէն, երանի՛ այն Թուրք լրագրողներուն, որ Թուրքիոյ իրական վիճակին վրայ տեղեկութիւն չունին և չեն զգար... Եւ արդարև իրենց վիճակը չըմբռնող ու չզգացողներէն աւելի երանելիներ ու երջանիկներ կա՞ն այս աչխարհին վրայ...

ԱՎՕ

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԷՋ

Դժբաղդաբար անօգուտ պատրանքներ ունեցեր ենք մենք Օսմանցիներու։ Այսօր անկնայատելի է որ Թուրքիա բարեկամ ու համակիր չունի ո՛չ միայն Եւրոպայի մէջ՝ այլ ամեն կողմ, փոքր ու մեծ տէրութիւններու մէջ։

Այս որոշ կէտն ահա կ'արևի մեզի Էնվրնէչի գրաւումին առթիւ, մեծ ու պզտիկ կ'ըսեն թէ պէտք է ելնենք և թէ չենք կրնար հղմանել Լօնտոնի դաչնագիրը, նոյն իսկ եթէ չէ յարգուած պալքանեան դաչնակիցներէ, որոց ներելի է ամեն բան, իսկ Թուրքիոյ համար քրէական յանցանք մը։

Պիտի ձնա՞նք, թէ պիտի ստիպուինք համակերպիլ ու այդ գառնութեան բաժակըն ըմպել, ահա խնդիրն իր մերկութեան մէջ, որքան պարզ նոյքան ալ ծանրակշիռ։

Արդ՝ խնդիր է միանգամայն սա չատ որոշ պարագան՝ եթէ չպիտի կարենայինք հոն մնալ, ինչո՞ւ գացինք, ինչո՞ւ նախապէս նպաստաւոր ու անհրաժեշտ պարագաներն մանրազնին ուչադրութեան չենթարկեցինք։

Պէտք էինք առաջուց կշռել ու չափել ու ապա գործի ձեռնարկել ու Էնոս - Միտիա գծէն անդին անցնիլ։

Այսօր ու ամեն օր հետզհետէ որոշապէս կ'պարզուի Եւրոպայի քաղաքական հորիզոնը, պալքանեան պատերազմիկներու դիւանագիտութիւնը, անոնց մէջ հաղուելով նաև Ռուսահայութիւնը, որոնք իրենց տնտեսութիւնը չեն ծածկեր Թուրքիոյ առած քայլին ու կ'պահանջեն անոր նահանջը դէպի իրեն համար գծուած սահմանագիծերը։

Վուչադրութեան արժանի է Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարէն եղած Անգլիոյ վարչապետին ու այս վերջինէն եղած արտաքին գործոց խորհրդականին բարլամէնտի մէջ ըրած յայտարարութիւնները Թուրքիոյ կողմէ Էնվրնէչի գրաւման մասին, նմանապէս պալքանեան փոքր տէրութեանց դժգոհութիւնն ու Ռուսահայ քանած ղիրքը մեզի հանդէպ, իսկ Ռուսիոյ համար չրջած զրոյցներն զօրահանութեան ու տէրութեանց կողմէ իրեն յանձնուելիք պաչտօնին մասին՝ արհամարհելի չեն կրնար ըլլալ ու մեզի կ'մղեն լուրջ ուչադրութեան առնել այս ամեն իրադարձութիւնները։

Պահ մը ենթադրենք թէ Թուրքիա մերժէ տէրութեանց հրաւէրին պատասխանել ու իր վերագրաւած տեղը հաստատ մնայ, ի՞նչ կրնայ պատահիլ, պիտի կրնա՞ն ճնշում բանեցնելով մեզի Էնվրնէչէ դուրս հանելու, չեմ կարծեր, ուրեմն անխուսափելին պիտի պատահի, այսինքն կրկին պատերազմ պիտի ունենանք Գուլկարիոյ հետ, որու հետ անօրինակ բան մը չպիտի նկատէի, եթէ սիանար Ռումանիա կամ այսօրուան իրեն թչնամիներէն՝ Սերպիա ու Թերևս Յունաստան, իսկ եթէ պալքաններն չստանձնեն այդ պաչտօնն տէրութիւններն պիտի յանձնեն Ռուսիոյ այդ գործն, այս վերջին պարագան կատկածելի կ'թուի, եթէ սակայն Եւրոպա՝ Ռուսիոյ այդ պաչտօնը յանձնելէ ետք, Աւստրիան ևս գոհացնելու համար տարբեր միջոց ու փոխարինութիւն մը խորհի ու եթէ ատնք պատահին Մր. Ասքուիթի սպառնալիքը իրականութիւն գտած պիտի ըլլայ ու մեզի համար չատ աւելի սուղի պիտի նստի ու Էնվրնէչի տէր ըլլալու տեղ, կ'վախնամ որ աւելին վրայ պիտի տանք...

Ատոնք անչուչտ պարզ ենթադրութիւններ են, Թուրքիոյ ճակատագիրը վարող դիւանագէտները նպաստաւոր ու անհրաժեշտ պարագաներն անտարակոյս կչտած են ու ապա ճամբայ ելած։

Միայն թէ Համիտի օրերուն պէս Եւրոպական տէրութիւններն հղակատար և իրարու թչնամի ընել չենք յաջողիր, Թուրքիոյ գործերուն նկատմամբ, որպէսզի յաջողինք մեր հետապնդած քաղաքական հայեացքներուն մէջ, ու ասիկա չափազանց կարևոր պարագայ մըն է։

Համիտ երեսուն տարի կրցաւ մտաին վրայ խաղցնել սպառազէն Եւրոպան, առանց մէկն միոյն մէջ, այս կամ այն կերպով, անմիաբանութիւն սերմանելով, մենք հինգ տարուան անգամ պէտք չունենանք, պատակտել Եւրոպան ու չուն ու կատու պալքաններն իրարու մօտ բերելու ու իրարու գիրկ նետելու, ուրե՛մն...

Այդ «ուրեմն»ը յառաջիկային պիտի պարզուի...

ԵՍ

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ Բ. ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Յունիս 25.— Մեծ խաղթանակ Սերպիացոց ի Թարէվօզէլ։

—Յաղթանակ Հելլէն զօրաց Սղրիմոնայի մօտ։

—Հելլէնները կը հալածեն Գուլկարները մինչև Սկրուճինցս։

—Հելլէնական կառավարութիւնը 19 տարեկանները զէնքի տակ կը կոչէ։

—Գուլկարները Թրակիոյ մէջ փախչելէ առաջ սեռ ջուրդ մը կընեն։

—Հելլէն կառավարութիւնը պատերազմը Տէրութեանց պաչտօնապէս կը զեկուցանէ։

Յունիս 26.— Մեծ ճակատամարտ Սերպերուն և Գուլկարներուն միջև Գօյնայի արևմտեան կողմը։

—Տէպէդաչի մէջ Գուլկարները Թուրք և Յոյն կը ջարդեն։

—Գրաւում Իւթիպ՝ Սերպիացիներուն կողմէ։

—Լուծում Թրքական վերջնագրոյն։

—Գուլկարք Զայճարի վրայ կը յարձակին։

—Բրայէվայի Սերպ գիւղերուն հրդկիզումը Գուլկարներն կողմէ։

—Բացի Աւստրիայէն և Ռուսիայէն միւս չորս մեծ պետութիւնները չեզոքութիւն կը հռչակեն ներկայ պատերազմին տևողութեան։

—Ռուսերը զօրք կը կեդրոնացնեն ի Քիշնև։

—Աթէնքի մէջ Թուրք լրագրի պատասխրակ կալիպ Քէմալի պէյ, բանակցու-

ՊՈՒՇԿԻՆԻ ՀԱՅՐԱՊԱՏԿԵՐԸ

ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊՈՒՇԿԻՆԻ ՕՐԵՐԻՆ

Փոփոխ, փոփոխ ամէն տեղ, ամէն ինչ, ամէն ինչ ենթարկուած է փոփոխութեան, ոչ միայն մեր կեանքի ձեւերը, այլեւ մեր զգացումները, մեր մտածողութիւնը, մեր հասկացողութիւնները, մեր ճաշակը, մեր սովորութիւնները, մեր հագուստները, մեր խօսելաձեւը, մեր ամբողջ էութիւնը։ Ամէն ինչ, ինչ որ մենք ունէինք, ինչ որ մենք կորցրինք, ինչ որ մենք ձեռք բերինք, ամէն ինչ ենթարկուած է փոփոխութեան։

Ռէմէր-Ալիի խաները առջի օր ամէնքն ալ պարապուեցան և հակառնեխուեցան։ Անոնց վարձակալները աւելի քան 100 հոգի, Ռուսթիպօղու տեղը հաստատուած վրաններուն տակ փոխադրուեցան։

Ներքին գործոց նախարարութիւնը, պատասխանատուով կուսակալութեանս մէկ հեռագրին թէ բժիշկներ և բժշկապետներ մայրաքաղաքէն ղէպի Իզմիր մեկնած են։

Պալընտրըի և Ագ-Հիսարի բժիշկները հրաւիրուած են նոյնպէս Իզմիր։

Առողջական վերին մարմինը Վէզիր Սաւի և Օսման Աղայի ջուրերուն ընթացքը խզեց ժանդէարանական քննութեան ենթարկելու համար զայն։

Նահանգիս առողջական վերատեսչութիւնը հեռագրով պատպրած է վիճենայէն հազար հակաթոլերային չիճուկ, ժողովուրդին պատուաստման յատուկ։

Այս պատճառական մարմինը կը ծանուցանէ քաղաքիս բժիշկներուն, մանրաթարներուն և իմամներուն որ օրինական հետապնդման պիտի ենթարկուին, եթէ կասկածելի հիւանդութիւններէ վարակեալներու մասին զգաստապահ ՇՏան։

ԴԻՇ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ վերնագրին տակ անցեալ կիրակի օրուան մեր թիւով քանի մը անցողակի թելադրութիւններ եղած էին քաղաքիս մէջ ճարակուող կարգ մը հիւանդութիւններու մասին և ի վերջոյ բժիշկներու ընտրութեան վրայ ևս քանի մը դիտողութիւններ սպրդեցուցած։ Կ'ցաւինք որ այդ դիտողութիւնները սխալ մեկնութիւններու տեղի տուած են և կարգ մը կարող և վստահելի հայ բժիշկներ վիրաւորանք մը զգացած են այդ քիչիկ մը խիզախ տողերէն։ Ներկայով կուգանք հրապարակաւ ըսել թէ՛ ո և է առթիւ և ո և է կերպով քաղաքիս հայ բժիշկներէն գանգատի տեղի մը չունինք, իսկ զանոնք վիրաւորելու նպատակով մը չէն գրուած այդ տողերն։ Արդէն ժամն կուգայ հեռուէն ծանօթ ըլլալով տեղւոյս հայ բժշկական դասուն, ձեռքերնիս խղճերնուս վրայ կրնանք հրապարակաւ խոստովանիլ անոնց վստահելիութիւնը, պատուաւորութիւնը և իրենց հիւանդները խնամելու առթիւ անոնց ցոյց տուած անձնուէր անձնազոհութիւնը։ Հետևաբար կ'յայտնենք որ թիւրիմացութեանց տեղի տուած են անցողակի եղած քանի մը անկորեալ դիտողութիւններ։

ՔԱՂԱՒԻԻ Պատ. Ատեանը 25 օրուան բանտարկութեան դատապարտեց դաղարեալ «Թիլ» թերթին պատասխանատու անօրէն Գրիշհիրլի Մկհվէտ Ֆէվզի էֆ.ն։

ԱՒՏԻ օր կէսօրէ վերջ Տարաղաճի ուղեւ ծովուն սէջ գտնուեցաւ յոյն պատաւկնով մը դիակը։ Հակառակ ի գործ դրուած ջանքերուն կարելի չեղաւ ճնշել պատաւին իսկութիւնը։

ՆԱԽՆԹԱՒՕ օր, Այ. Էքաղերինա թաղը բնակեալ յոյն աղջիկ մը սնդիկ խմելով փորձեց անձնասպան ըլլալ, բարեբախտաբար անոնցները յարմար ատենին վերահասու ըլլալով դժբախտութեան, հարկ եղած միջոցներն ի գործ դրին և աղատեցին խեղճ աղջկան կեանքը։

ՄԱՂԻԿ.— Նախընթաց օր միաժամանակ մեռան ծաղիկ հիւանդութենէ քաղաքիս մէջ երեք տղայ, երեքն ալ յոյն։

ՈՒՐԲԱԹ կէսօրին Իզմիրի լսարնոց առաջնորդ Դեր. Զաքեդէի ծովածոց խարխաշ ֆրանսական «Լաթուչ-Դուվիլ» մարտանաւն ելլելով՝ այցելել անոր հրամանատարին, Մարգունէ-տը-Սէնդ-Մարիի։ Հրաժեշտ առած միջոցին Ս. Ա. ռաջնորդը 17 թնդանօթի հարուածներով ողջունուեցաւ։

ՌԷՕՔԼԻԻ հետևեալը կը գրէ.

«Լուրի մը համեմատ, զոր ցարդ չի կրցանք ճշդել, Իզմիրի մետրապոլիտ Տ. Յրիսոստոմոս Ցասուլա թաղը տուն կառուցանելու համար հրաման առած և չինած է մեծ չէնք մը։ Տարաձայնութեանց համաձայն այս չէնքը աղջկանց վարժարանի սահմանուած է եղեր։

«Ոստիկանական տեսուչ Ճէվալ պէյի մասնաւոր ուշադրութեան կը յանձնենք այս պարագան։»

ԶԻՇՄԻՇԻՆհետևեալը մը գրեն.— Անցեալ չաթաթ իրիկուն քստմնելի սէիր մը գործուեցաւ Զէյժէի կից Լէթրի գիւղին մէջ այդ քաղաքէն երկու ժամ հեռու։ Այս մարդասպանութեան մանրամասնութիւնները որ ամբողջ Զէյժէն յուզած է, ահաւասիկ։

Մինչ քանհինգ տարուան յոյն երիտասարդ մը Տիմոսթէկ Հաճի Անտօնաքիս, ժամը 8.30ին ատենները իր նպարավաճառի խանութէն հայրական տունը կերթար, յանկարծ, տան արտաքին դրան առջև և հինգ մէդր հեռուէն երկիցս հրացանաձգութեաց։ Դնդակներէն մէկը որ պորտը մխուեցաւ զգայազիրկ դեռին փըռեց զայն։

Զէնքի ձայնին վրայ փութացին տնեցիները և խեղճ Տիմոսթէկը արիւնլուայ վիճակի մէջ անկողին փոխադրեցին, ուր մեռաւ երկու ժամ չարչարուելէ վերջ։

Բժիշկ փութացուելով հաստատուեցաւ որ երիտասարդին մահը կրայ հրացանի մը գնդակէն յառաջ եկած էր։

Ջոհին հայրը հարցաքննիչ գաղասուրին երթալով իմացուց թէ իր զաւակը մահուան անկողնին մէջ ըսած է թէ իր ըսպաննիչը եղած է Տիմիդրիոս Դուրմէզդա անուն մէկը, որ ձերբակալուելով բանտարկուեցաւ։

Գատաւորը մեծ հակառակութիւն մը կը կարծուի։

ԳԱԶՈՐԴ թիւով պիտի հրատարակենք Այասլնի նահանգին առողջական քննիչ Տօք. Շիւքրի Օսմանի հրապարակ հանած Գոյերա հիւանդութիւնը։

Հոգ.-Որբ. Ընկերութեան Որբանոցին համար, պարկեշտ և գործունեայ տնտեսուհիի մը պէտք կայ, դիմել Ընկերութեանս Որբանոցը ամէն օր կ. Ա. ժ. 10-12

ՀՈԳ.-ՈՐԲ. ԸՆԿ.

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

կ. Պոլիս 20 Յուլիս

Յունաստան մերժած է Պուլկարիոյ առաջարկը, որուն համեմատ Դավալայ պիտի մնար Պուլկարիոյ։

—Հելլէն կառավարութեան մէկ պաշտօնական հաղորդագրութենէն կ'իմացուի որ Պուլկարիա վերսկսած է իր յարձակումները Ճումայայի բարձունքներուն դէմ։

—Պուլկարիոյ այս ձեռնարկը ձախողած է և անոր բանակը կատարելապէս պարտուած է։

—Անգղիոյ արտաքին գործոց նախարար Սըը Էտ. Կրէյ Հասարակաց Ժողովին մէջ Թուրքիան արդարացուցած է իր էմիրնէ մնալու պնդումին համար։

—Ռուսիա և Գերմանիա ընդունած են Էնոս-Միտիայի սահմաններուն ճչդումի առաջարկը։

—Պուլքրէչէն հեռագրով հասած տեղեկութեանց համաձայն, Յունաստան և Սերպիա կը պնդեն իրրև սահման Նէս-Թոս-Տէմէլէր- Մարիցա գիծը իրենց չըրջապատով, մէջն ըլլալով Տէմէլաճն ալ։

—Լօնտօնի Դեսպանաժողը իր աշխատութիւնները յետաձգեց Հոկտեմբերին։

—Մեծ պետութեանց կառավարութիւնները Պոլսոյ իրենց դեսպաններուն յանձնարարեցին լուրջ դիմումներ ընել Թրակիան պարպելու, սպառնալով Բ. Դրան դէմ նաւային ցոյց մը ընել։

—Իտալական, Ռուսական և Աւստրիական կառավարութիւնները տրամադիր են Պուլկարիոյ պատիւը պաշտպանելու համար Գավալան ապահովել։

—«Տէյլի Թելկրաֆ»ը կը ծանուցանէ Ճումայայի գրաւումը Հելլէններու կողմէն։

—Վիէննայի յունաց դեսպանը Մ. Սթրէյթ, յայտարարած է որ Յունաստան երբէք չպիտի ընդունի Գավալան Պուլկարիոյ թողուլ։

—Պուլքրէչէն Ռուսիոյ դեսպանը յանուն իր կառավարութեան բացայայտօրէն հաղորդած է դիւանակիցներու պատուիրակներուն թէ բաժանումի խնդիրը պիտի կարգադրուի հիմ ունենալով ճանչնալ Էմիրնէն իրրև Պուլկարիոյ ստացուածք։

—Աթէնքէն քաչուած հեռագրի մը համաձայն Յունաստանի և Թուրքիոյ միջև կնքելի համաձայնութեան մը փոխօգտօլը այսօր ստորագրուած է նոյն քաղաքին մէջ։

—Փէնէռի Պատրիարքարանին երկու մարմինները, այսօր նորէն հաւաքուած որոշեցին մեծ պետութեան բողոքի յիշատակագիր մը ուղղել Թրակիոյ վերջին անցքերու մասին։

—Հայոց Ազգ. Ժողով այսօր ընդունեց Հայոց Պատրիարքին հրաժարականը։

—Ալպանիոյ քրիստոնէից ներկայացուցիչները Պոլսոյ անգղիական դեսպանին յիշատակագիր մը մատուցին։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ

Ա.ԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Տիար Գասպար Շահումի Պաղտասար Գասպարեանի մահուան առթիւ 10 ֆր.։
Տիար Զարեհ Սիմոնեան Խաչատուր Մըսերեանի մահուան առթիւ կէս օսմ. ոսկի։
Տիար Արամ Աղա խան 10 օխա հաց։
Բարեպաշտ ՈՒՀ 40 կէս օխանոց հաց։
» » փայտի կտորուանք 4 կառք։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 20. Յուլիս— Պուլքրէչէն հասած հեռագիրներուն նայեմատ սերպերը և հելլէնները մատուցած են իրենց առաջարկները՝ պահանջքներուն մասին։

ՆՈՑՆ.— Այս առաջարկներուն համեմատ, հելլէն պատուիրակները կը պահանջեն իրրև սահմանագիծ յունական թագաւորութեան եգէականի վրայ, Տէմէ-Ագաճի մօտ գանուող Մաքրիէն դէպի հիւսիս։

ՆՈՑՆ.— Սերպ պատուիրակներն ալ կը պահանջեն որ Սերպիան Պուլկարիայէն գատող գիծը Սդրիմոնայի գետն ըլլայ։

Նոյնպէս սերպերը կը պահանջեն որ այդ գետին անդիի կողմի զինուորական դիրքերը Սերպիոյ Ճնան։

ՆՈՑՆ.— Պուլկարները կը պնդեն որ Գավալան Պուլկարիոյ Ճնայ։

ՆՈՑՆ.— Նախկին պուլկար վարչապետ Պ. Տանէֆ ամբաստանութեան տակ առնուեցաւ։

ՆՈՑՆ.— Պուլքրէչի վարչապետական ժողովը այսօր ընդհատեց իր աշխատութիւնները։

ՆՈՑՆ.— Նորագոյն լուրերու համեմատ, Յունաստան չեղեալ նկատելով իր նախկին սահմանագծումը, պահանջած է որ այս անգամ իր սահմանը մինչև հին Պուլկարիա հասնի։

ՆՈՑՆ.— Պուլկար պաշտօնական գեկոյցը կըսէ թէ յունական բանակը ամենէն մեծ պարտութիւնը կրեց Բազլըճի մէջ։

Այս պուլկարական գեկոյցներուն համեմատ, երբ զինադադար եղաւ, Յոյները պուլկարներէն պաշարուած էին և մեծ սպառնալիքի մատնուած։

ՆՈՑՆ.— Աթէնքէ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Պուլկարները նախ քան զինադադարը փորձեցին հելլէններուն դէմ յարձակում գործել։

ՆՈՑՆ.— Սակայն այս բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան հելլէն քաջարի բանակին կողմէ մեծ վնասներ պատճառելով թշնամւոյն։

ՍԻՆԻՄԱ ԹԱՊԱՀԱՆԷ ԻԶՄԻՐ

Մեծ մարնահանգը, Թէատիի անթատրոնութիւնը, Թրօթէհայի չրշկանները, երկու զոլջացողներ, Ռօպելաո մատը կըտրած է։

Հանգնած էր։ Պապին պատուիրակն էր։ Սալվիաղի, կիսով հակած էր թագուհիին կողմ, որ ուշադիր կ'երևէր իր ժամագրքին վրայ։

—Այսօր իսկ պիտի մեկնիք, կ'ը էր Գաթէրին չրթներուն ծայրովը։

—Եւ ինչ պիտի ըսեմ սուրբ Պապին։ Թէ հաշտութիւն կ'ընէք հերետիկոսներուն հետ։ Թէ անոնց պետը և թագաւորը Նօթր-Տամ մտած է առանց խաչակնքելու։ Թէ Ֆրանսայի թագաւորը տասը հազար զօրք չարժման մէջ դրաւ հերետիկոսները պաշտպանելու համար։ Ըսէք, տիկին, ատոնք պիտի ըսեմ։ Եւ թէ զուք անկարող ներկայ կը գտնուիք Ֆրանսայի թագաւորութեան բողոքականներու կողմէ գանգատ գրաւելուն։

Գաթէրին պատասխանեց.

—Պիտի ըսէք սրբազան Պապին թէ Ամիրալ Գօլինեյի մեռած է։

Սալվիաթի սարսռաց։

—Ամիրալը, ըսաւ ան, ահաւասիկ է. մեզմէ երեսուն քայլ անդին, ամեն ժամանակէ աւելի բարձրադիր։

—Քանի՞ օր պէտք ունիք Հռոմ հանգնելու,

—Տասը օր, Տիկին, եթէ չտեսկան լուրեր ունենամ։

—Լաւ ուրեմն, Ամիրալը հինգ օրէն մեռած պիտի ըլլայ։

—Եւ ո՞վ պիտի ապացուցանէ, հարցուց կոչտութեամբ Աբեզան։

—Գօլինեյի գլուխը զոր ձեզի պիտի ղրկեմ, պատասխանեց Գաթէրին առանց յուզուելու։

Սալվիատի, որքան ալ զրահաւորուած ըլլար գթութեան դէմ, չկրցաւ չգողալ։ բայց արդէն Գաթէրին կ'աւելցնէր.

—Պիտի ըսէք ուրեմն Սրբազան Պապին թէ Ամիրալը մեռած է։ Ըսէք նաև իրեն թէ Բարիզի մէջ Հիւկինօն չէ մնացած,

—Տիկին...:

—Թէ Ֆրանսայի մէջ չէ մնացած, լրացուց Գաթէրին մահաչուք ձայնով մը։

Միևնոյն ժամանակ իր աղօթարանին առջև ծունկի կուգար և կ'խոնարհէր։ Սալվիաթի կամաց մը քաչուեցաւ, ձեռքը ճակտին տանելով։ Առանց նչմարելու իր տեղը բռնեց։ Բայց այն ատեն ամէն ոք կրցաւ նչմարել թէ Պապին պատուիրակը մեռելի մը նման տժգոյն էր։

Ոչ ոք, կ'ըսենք, կրցած էր նչմարել անցածը, բացի անձէ մը որ խորամուխուած կ'երևէր աղօթքներու մէջ, բայց իր արձուն ակնարկը ալ ու ձախ պտըտցնելով իր չորս կողմ անցած դարձածէն պարագայ մը չէր կորսնցներ։

Եւ այս անձը, նոյն իսկ հարսն էր -Շարլ Թ.ի քոյրը, Գաթէրինի անդրանիկ աղջիկը։

Ինչպէս, սկեպտիկ, իր ժամանակին համար լուսաւորել, կարող խօսակցութիւն մը առաջնորդելու լատիներէն և նոյն իսկ Հելլեներէն, կրականութեան սիրահար։ Մարկրիթ իր մօր հակոտնեայն էր։ Սոսկում կ'զգար բուռն միջոցներէ և արիւնէ և պատերազմներէ։ Անտարակոյս մեղադրած են զայն թեթև բարքի տէր ըլլալուն և բազմաթիւ սիրահարներ ունենալուն։ Կ'ապահովցնեն թէ կիզ անոր սիրահարն եղաւ, դժբաղդ Լա Մոլ ևս չնորհներու արժանացաւ, և վերջնապէս կ'ըսեն թէ անոր հարազատ եղբայրն, Ալանսոնի դուքսը...։ Բայց կուզենք ըսել թէ Մարկօ իր ցոփութեանց մէջ անգամ, վայելուչ դիրք մը ունեցած է և բաց միտք մը որոնք չատ բաներ ներել կուտան։

(Շատ ու նահեյի)

Տիեզերապէս ճանչցուած լաւագոյն ժամացոյցը որ պաշտօնապէս ընդունուած է հեաեւեալ վարչութիւններէ.

Անհատոյտի Օսմ. երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրէթի Խայրիէ
Օսմ. զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետկն. երկաթղ.
Ռուսական երկաթուղիք
Գունական երկաթուղիք

Ոսկի, Արծաթ, Նիկէլ

— ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ —

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Այտրնի, Գոնեւայի նահանգներու եւ Արշիպեղագոսի կղզեաց:

ՎԱՀԱՆ ՋՄՒՒՌՆԱԿԵՍԵԱՆ

ի Զուիցա Պէտէսթէն, Թիւ 14 - 40

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ Իզմիրի և Շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործներու մօտ:

ՔԱՂՈՒԱԾ

ՆԷՕՇԱՔԷԼԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱՆԱԳՐԷՆ

Ա. Գործարարաւէտներու յատկացուած մրցանակներ պրպաքի եւ նաւու լաւագոյն վեց հրօսէրքներու համար աէրիի մրցանակ:

Ա. Ա Ա Ր Գ	Թիւ դասակարգուածներ
Գ.և Գ.Գ. Յավրը-ժազօ և Ընկ.Գործարան (ՋԵՆԻԹ) ժամացոյցերու իւղօք	22,8
Բ. Գիւհրէ, Լօքլ	,22
Բ. Տիքիշայմ, Շի տը Ֆօն	22,2
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,1
Գործարան Լոնժինի, ի Սէնք - Իմիէ	14,2
Ժամագործուածքեան գպրոց	13,0
Լ. Գրանտ և եղբարք (ՕՄՒԿԱ)	13,6

Ի Դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ՓԷՐՐԻՆ Նախագահ՝ Տօմ. ԹԷԹԹԱՎԻ.

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԲԱՐԻԶԻ 1900 Ի ՅՈՒՅՍԱՇԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱՔՈՑ ՄՐՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄ՝ ԺԻՒՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ

1906 Ի ՅՈՒՅՍԱՇԱՆԴԷՍԻՆ

Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) գետաբանին 1909 ի Պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած եր մինչեւ այն ատեն:

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՍՔԻՆ

Կը գտնուի հետեւեալ վաճառատուներուն մէջ.

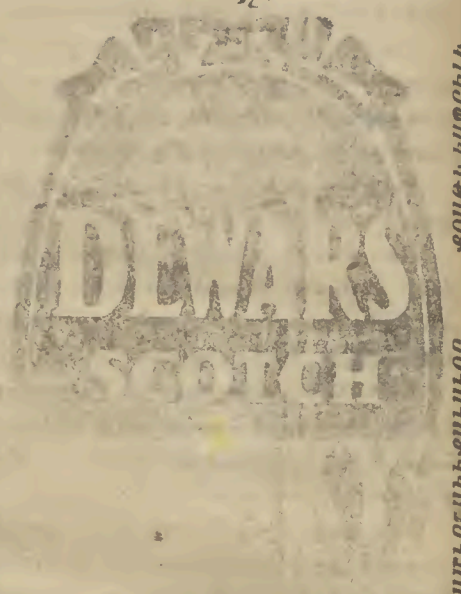

ՀԱՑ ԼԱՑՔ ԵՒ ԵՒԼ.

ԲԱՒԱԶԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ՊԱՂԱՊԱՆԵԱՆ ԿՂԲԱՐՔ — ՀՕՍԵՓ ԿԱՊՈՐԵԱՆ — Ֆ. ԴՐԱՄԷՐՄԻՒՍԵԱՆ

ԼԸ ՏԱՆՒՈՎ Ա ՎԻՒՆ

ԱԻՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. *Հաստատեալ 1867ին*

Առածնայատուկ ձեռնարկ կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ծայսօր իր Ապահովագրեալներուն վճարած է	250,000,000 Ֆր.
Գահեստ ապահովուած	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածոց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Գահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ.—

Հեռագրի վրայ ամեն տեսակ պայմանագրով,

Որոշ պայմանաժամով կամ հասոյթի մը վճարմամբ անկարողութեան պարագային:

Խառն ապահովագրութիւնը. 3% ապահովեալ յաւելումով:

Օժիտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնը:

Թօլիան պայմանները ամենէ նորագոյնները հն և ամենէ առատաձեռն:

Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներու

ՓՈՒՅՄՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆՐԻՓԷՋ

Գիւղիւբ Գալաթա օղլու խան

ROYAL EXCHANCE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1720ին Ի ԼՈՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան	Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» » 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն կը կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով:

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամբողջ կեանքի տեւողութեան վրայ: Յատուկ ապահովագրութիւնք, Ընկերութեամբ ապահովագրութիւն ևն. ևն.: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆի
Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԻՔՋՕԼ եւ ԸՆԿ
Ընդհ. Գործակալ

ԼԷ ՓՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒԻՆԻ

(LES PROVENCES REUNIS)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յատ. ճախորդին տալով ամեն տեսակ ապահովութիւն և դիւրութիւն:

Կրնայ մրցիլ աշխարհիս ամեն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրական ընկերութեանց հետ:

Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք դիմել իզմիրի և շրջակայից ընդհ. գործակալ.

ՍԱՀԱԿ ԿԻՒԼՈՒԷՆԿԵԱՆի
Առաջ Նալաթլէր Թիւ 5

Զիթապտուղի Անխարդախ Իւղ

ԲԵՐՆԻՆ ՀԱՄԸ ԳԻՏՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՍՏԱՄՈՔՍՆԻՆ ԱՌՈՂՋ ՊԱՀԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ

Իզմիրցիք որ ամեն բանի մէջ փափկաճաշակ և բծախնդիր են, ցաւ ի սիրտ պարտինք ըսել թէ իրենց առողջութեան մասին անհոգ են, բացառութիւնները միշտ յարգելով, քնաւ կերած իւղերնուն ուշադրութիւն չեն ըներ, կարգ մը ծախուած բամպակի և պէտտակի իւղերով խարդախուած ձէթ գործածելով իրենց ամենէ թանկագին գոհարը, առողջութիւնը, վրայ կուտան, ամենէ նշանաւոր բժիշկները իսկ Աչվալըքի ընծիր իւղը կը յանձնարարեն ձկան իւղի տեղ գործածել իբրև կազդուրիչ և բոլոր հիւանդութեանց մէկ դարման, որքան ուրեմն պէտք է առնին պիտոյից համար այդ իւղը գործածել քան վատառողջ և խարդախեալ իւղերը, փորձեցէք անգամ մը և ինքնին պիտի գնահատէք իր առաւելութիւնները: Գործածեցէք զայն նոյն իսկ խմորեղէններու և այլ ուտելեղէններու մէջ որք չուշմայի իւղով կը պատրաստենք ցարդ:

Փնտռեցէք Ազգ. Հիւանդանոցի նաև Ազնաւորեան փողոց Թիւ 7,

ՍԱՐԳԻՍ ԹՈՐՈՍԵԱՆի տունը: 125—108

ESTABLISHED 1782

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY Lᴰ OF LONDON

Դրամագլուխ և պահեստի գրամ Ա. Ո. 4,500,000 Տուրեկան հասոյթ Ա. Ո. 1,500,000:

«ՖԷՆԻՔՍ» 122 տարիէ իվեր հի. ծաւած ոսկ հրդեհի ապահովագրու. ան ընկերութիւն մ'է և ցարդ հասուց է աւել քան 27,000,000 Ա. Ո. ֆր. այց համար:

«ՖԷՆԻՔՍ» կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմաններով, Դիմել առ

Լիազօր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի Գալաթա

F. BLACKLER

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ

(ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻԹԷՆ)

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ:

Ամրան ներկայ հանգամանքին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նրբաճաշակներն:

Գիներու անհամեմատ ժամանութիւն, ապրանքներու առկունութիւն անմրցելի են

Այցելեցէք անգամ մը ԿԱՄԷԼԻԱՅԻ վաճառատունը հաւոզուելու համար:

ՅՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ESTABLISHED 1782

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY Lᴰ OF LONDON

Դրամագլուխ և պահեստի գրամ Ա. Ո. 4,500,000 Տուրեկան հասոյթ Ա. Ո. 1,500,000:

«ՖԷՆԻՔՍ» 122 տարիէ իվեր հի. ծաւած ոսկ հրդեհի ապահովագրու. ան ընկերութիւն մ'է և ցարդ հասուց է աւել քան 27,000,000 Ա. Ո. ֆր. այց համար:

«ՖԷՆԻՔՍ» կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմաններով, Դիմել առ

Լիազօր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի Գալաթա
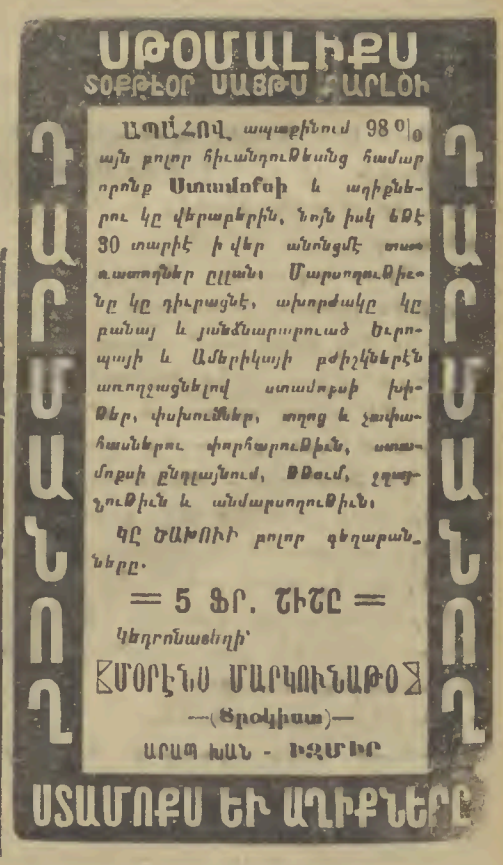
F. BLACKLER